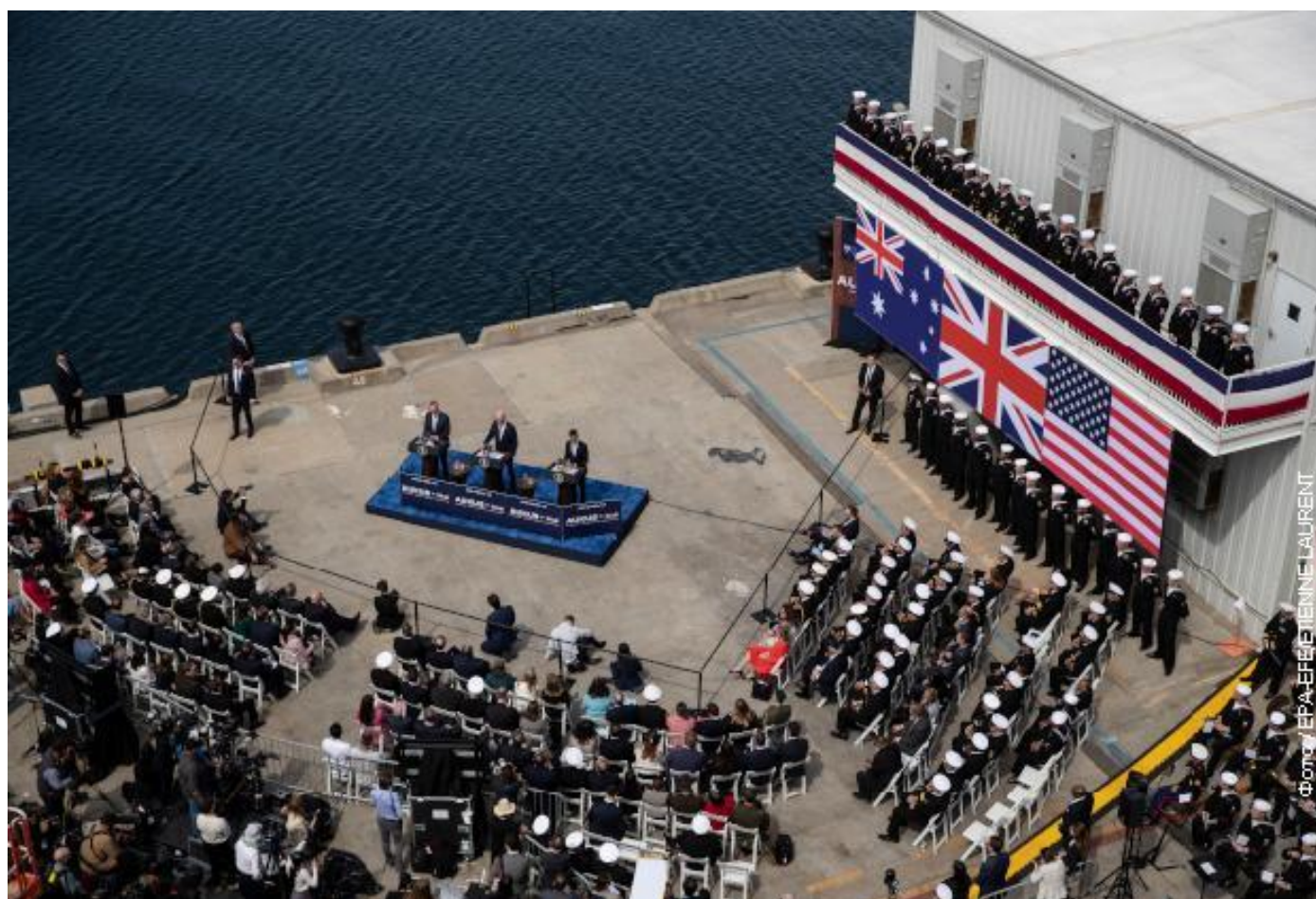

Бивши аустралијски премијер Пол Китинг у разговору са домаћим новинарима оштро је критиковао медијску перцепцију Кине као претње за његову државу, учешће Канбере у војном савезу АУКУС и њено спољнополитичко ослањање на Вашингтон и САД. Он је набавку осам подморница за чију куповину, развој и изградњу се очекује трошак до 368 милијарди аустралијских долара оценио као "најлошији посао икада".

Бивши аустралијски премијер, лабуриста Пол Китинг у разговору који је у Сиднеју организовао Национални клуб новинара 15. марта је одговарао на питања аустралијске седме силе у вези договора у Сан Дијегу, по којем се Канбера, у склопу војнополитичког савеза АУКУС, обавезала да у наредне три деценије издвоји до 368 милијарди долара за набавку осам подморница на нуклеарни погон.

У саопштењу које је издао пре сусрета са посленицима седме силе ветеран аустралијске политике је потписивање уговора у Сан Дијегу, важном упоришту америчке морнарице, окарактерисао као "најлошију одлуку у вези међународних односа коју је донела нека лабуристичка влада још од покушаја партијског лидера Били Хјуза да уведе регрутацију у сврху јачања аустралијске војске у Првом светском рату".

Пред новинарима окупљеним у студијама у Сиднеју и Канбери ту оцену оправдао је тврдњом да је претпоставка на којој се заснива куповина америчко-британских нуклеарних подморница то да Кина прети Аустралији, али да то није тачно јер Кина није никада претила нити намерава да прети Аустралији.

Китинг је устврдио да је права претња војна и да подразумева инвазију и борбу на копну, за шта би Кини била потребна велика армада бродова која би донела окупационе трупе. Међутим, таквој дивовској флоти требало би 13 дана да пређе раздаљину од око осам хиљада километара од Пекинга или Шангаја до Бризбејна - она би одмах била уочена и уништена из ваздуха.

Да ли је Кина заиста безбедносна претња по Аустралију

На упозорење водитеља да безбедносна претња не значи искључиво директан напад већ и повећано присуство кинеске морнарице у региону јужног Пацифика, Китинг је рекао "да је Кина у очима САД починила велики грех интернационализма" и додао да се тај грех састоји "у томе што је развила економију већу од америчке".

Истичући да је по прорачунима Међународног монетарног фонда бруто друштвени производ Кине прилагођен куповној моћи за петину већи од америчког, Китинг је нагласио да су стратези у Вашингтону узнемирени растом Кине, да не могу да прихвате да нека држава има исту или већу економију од њихове, те да је цела набавка подморница заснована на жељи САД "да одрже своју стратешку хегемонију у Азији".

САД, рекао је аустралијски државник, тврде за себе да јесу и да желе да буду примарни стратешки лидер у Азији, иако у њој немају територију и налазе се десет хиљада километара даље на другој страни Тихог океана.

С тим у вези Китинг је истакао да Кина нема освајачке амбиције према Аустралији и да није војна претња за њу, те да је права сврха набавке подморница на нуклеарни погон не да се Аустралија заштити од кинеске опасности, већ да се укључи у америчке амбиције за контролисање кинеског приобалног појаса и стратешко опкољавање Кине.

Китинг: Кина није дошла да сруши Запад

На инсистирање водитеља да Кина све оштрије заступа своје интересе у Јужном кинеском мору у односу на државе попут Вијетнама или Филипина, Китинг је као из топа одговорио против-питањем: "Па, шта треба да раде са економијом која је за двадесет посто већа од америчке, да се сакрију испод кревета?". Он је додао да САД исто чине на западној хемисфери, нарочито у својој непосредној околини у односу на Кубу и друге карипске земље.

Упитан да прокоментарише шта раст моћи Кине значи за Аустралију, бивши премијер је без оклевања рекао: просперитет и нагласио да Кину не треба мешати са Совјетским Савезом, јер она, као члан Међународног монетарног фонда, Светске трговинске организације, Светске банке и Светске здравствене организације и заговорник глобализације, то није.

Кина није држава која жели да сруши Запад, али то не значи да жели да "заувек живи под америчком стратешком командом", рекао је Китинг и додао да је захлађење односа између Канбере и Пекинга проблем који је Аустралија сама изазвала.

Губитак суверенитета?

Седамдесетдеветогодишњи Китинг служио је на челу државе пет година, од 1991. до 1996. године, а пре тога дуго је радио и као министар финансија. Познат је по успешним пореским и фискалним реформама, инсистирању на што већем осамостаљењу Аустралије од британске круне и оштром језику.

Коментаришући уговор из Сан Дијега, он је рекао да се сипање огромних количина новца у касе британских и америчких бродоградилшта правда одбраном аустралијског суверенитета, али да Канбера кроз искључиво ослањање на Велику Британију и САД у одбрани, које се очитује у набавци скувих подморница и прихватању практично перманентног стационарања америчких војника на свом тлу, заправо све више губи суверенитет.

Споразум из Сан Дијега најпре предвиђа набавку три нове или половне америчке подморница класе "Вирџинија", а онда и куповину пет сасвим нових подморница класе "АУКУС", које ће бити дизајниране и развијене потпуним ослањањем на британску и америчку технологију.

И док садашњи премијер лабуриста Ентони Албанезе истиче да ће рад на том новом типу подморнице и прилагођавање лука у Аустралији допринети отварању нових 20.000 радних места, извесно је да ће његова земља уложити пуно и у опремање америчких бродоградилшта и тако помоћи САД да превладају проблем заостајања за Кином у капацитетима за изградњу подморница. Вашингтон ће тако не само профитирати у смислу остварене добити на продаји подморница, већ и у погледу развоја производних капацитета.

Он ће стећи и знатну изравну корист у војном погледу, будући да је битан разлог зашто Вашингтон подстиче Канберу да се наоружа подморницама на нуклеарни погон то што оне имају велики радијус кретања и могућност да месецима крстаре морима, па ће моћи да патролирају далеко од обала Аустралије и олакшају посао америчкој морнарици у праћењу кинеских пловила и наџору кинеске обале.

Тако се аустралијска морнарица набавком подморница на нуклеарни погон практично ставља у службу остваривања америчких војних циљева.

"Најгори посао икада"

Бивши аустралијски премијер Китинг нагласио је да је са 368 милијарди долара које ће издвојити за осам нуклеарних подморница Аустралија могла да купи 45 до 50 подморница на конвенционални погон, те да би оне, упркос предности које нуклеарне

подморнице имају у погледу радијуса кретања и дужине времена које могу да проведу под водом без израњања, биле прикладније за одбрану Аустралије јер би због својих мањих размера биле теже за открити у плитким водама око тог континента, а због бројности и теже за потпуну елиминацију.

Китинг, који је стога набавку подморница потписану у Сан Дијегу назвао "најлошијим послом икада", новинарима је открио и до сада у јавности непознат детаљ да су Французи, с којима је Канбера 2021. једнострано раскинула уговор о куповини 12 конвенционалних подморница по цени од око 60 милијарди америчких долара, након тога аустралијској влади понудили своје најмодерније подводне апарате на нуклеарни погон, али да их она није удостојила одговора.

Китинг је саркастично приметио да је Велика Британија, која је објавила политику дистанцирања од бивших колонија источно од Суецког канала и у потпуности напустила оближњу Малезију и Сингапур крајем шездесетих година прошлог века практично оставила Аустралију на цедилу да би се сконцентрисала на Европу.

Сада, када је због нерезонског напуштања ЕУ присиљена да усмери поглед на друге делове света, кроз АУКУС је у Канбери пронашла наивног муштерију који је вољан да допусти да му Лондон креира безбедносну политику у Азији и на њему испуњава амбиције Конзервативне партије о обнови британске империје.

Бритки одговори на питања новинара

На питање домаћих новинара како може тврдити да Кина није претња за Аустралију када је она након дипломатског трвења увела економске санкције Аустралији у форми високих царина на увоз хране, Китинг је поновио свој став да "претња" значи "војну претњу" и додао да, без обзира на пролазна трговинска трвења, Кина није, нити намерава да војно прети Аустралији.

Он је и приметио да питање санкција треба поставити у контекст, а по њему контекст је то да је до размирица између две земље дошло након што је тадашња аустралијска министарка спољних послова Марис Пејн у априлу 2020. на телевизији позвала међународну заједницу да организује, како он каже, контролу налик инспекцији

наоружања, с циљем да се испита порекло новог корона вируса.

На инсистирање новинара да се питање безбедности не односи само на сам аустралијски континент, већ и на острва у Јужном кинеском мору, око којих се споре Кина и Вијетнам, односно Кина и Филипини, Китинг је лаконски рекао да су нека од њих величине парка у Сиднеју.

Слично питање, овог пута са акцентом на наводној претњи Кине аустралијској поморској трговини и потреби да Канбера сарађује с партнерима као што је САД на заштити бродовља, Китинг је "почистио" истакавши да САД (које правдају своје повећано војно присуство у западном и југозападном пацифику заштитом међународног права и слободе навигације) никада нису ратификовале Законе мора (УНЦЛОС).

Он је затим додао: "Ми имамо руду која садржи највиши проценат гвожђа, која Кинезима треба да граде своје градове и коју они не могу ни од куда другде да набаве. Па, зар ви мислите да Кинези не желе наше бродове (који носе тај терет) у својим лукама, него нам требају Пентагон и америчка војска да их штите?"

"Модерна Кину карактерише урбанизација. Градови се дижу челиком. Зашто би она желела да омете трговину с нама?", упитао се Китинг пред камерама у настојању да понуди противтезу колективном страху који последњих година култивишу многи аустралијски медији.

На питање посленика седме силе није ли убрзано и драстично јачање кинеске морнарице провокација, Китинг је узвратио: "Кина је огромна држава, чија је економија највећа на свету. САД троше на одбрану више него наредних девет земаља заједно. Зашто мислите да је провокација ако велика земља попут Кине хоће да изгради морнарицу?"

Упркос повременим грубим речима на рачун новинара, може се рећи да је довитљиви Китинг у дугом разговору организованом само дан након потписивања споразума у Сан Дијегу дао важан допринос преиспитивању антикинеског дискурса у аустралијској политици и медијима и слепог праћења безбедносног диктата Вашингтона.

Он је то учинио реалистичном и виспреном критиком садржаја и карактера уговора о набавци подморница, јасном осудом сопствене партије коју је оптужио за недостатак самосталности у вођењу одбрамбене и спољне политике и храбрим иступањем против једностраног негативног става аустралијских медија и државних структура према Кини.

(PTC)